

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
CELJE

Oddelek za kmetijsko svetovanje

Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje

E pošta: iris.skerbot@ce.kgzs.si

VARSTVO OLJNE OGRŠČICE v pridelovalni sezoni 2020/2021

OBVLADOVANJE PLEVELOV

Pridelava oljne ogrščice v kolobarju pogosto sledi pridelavi žit in plevelna flora v posevkih oljne ogrščice se zato tudi ujema s floro plevelov pri pridelavi ozimnih žit. Pristop k zatiranju plevelov v posevkih oljne ogrščice je zato podoben kot pri pridelavi ozimnih žit.

V pridelavi oljne ogrščice nimamo na voljo herbicidov, s katerimi bi lahko reševali zapleveljenost z večletnimi plevli, kot so na primer osat, slak, plazeča pirnica ali divji sirek, in je zato vsekakor smiselno, da v primeru setve oljne ogrščice na površine zapleveljene z omenjenimi plevli, za zatiranje teh plevelov poskrbimo že na strnišču, torej pred setvijo oljne ogrščice. V posevkih oljne ogrščice bomo nato reševali le še zapleveljenost z enoletnimi širokolistnimi plevli, kot so na primer plezajoča lakota ali smolenec, ščiri, kamilice, grašice in druge križnice ter zapleveljenost s samosevnimi žiti in travami. Slednji vse bolj do izraza prihajajo na površinah z minimalno obdelavo tal.

Razpleveljen posevek oljne ogrščice (foto: I. Škerbot)

Ogrščico sejemo konec poletja oziroma v začetku jeseni in jesenko zimski plevli lahko povzročijo zastoj razvoja in rasti ogrščice že v jesenskem obdobju. Na površinah namenjenih za pridelavo oljne ogrščice je zato smiselno izvesti slepo setev – ukrep, pri katerem površino že zgodaj pripravimo za setev, počakamo, da plevli vzniknejo in nato površino prebranamo. V primeru, da bo setev oljne ogrščice opravljena na njive z majhnim potencialom plevelov in bomo setev oljne ogrščice opravili v optimalnih razmerah ter bo jeseni zgodaj nastopil mraz, uporaba herbicidov na teh površinah pogosto ne bo potrebna. Populacijo plevelov bomo na teh njivah pod pragom škodljivosti pomagali zadržati tudi z uporabo česal po vzniku posevka (setev mora biti opravljena v vrste, posevek natančno posejan in česalo mora imeti ustrezno usmerjene roglje, da s prečesavanjem ne povzročimo preveč poškodb rastlin). S takšnim pristopom prispevamo k zmanjšanju uporabe fitofarmacevtskih sredstev (v nadaljevanju FFS) ter varovanju okolju, hkrati pa se takšen pristop vklaplja v integriran pristop k varstvu rastlin, ki je obvezen za vse profesionalne uporabnike FFS.

Posevek oljne ogrščice po uporabi česala (foto: I. Škerbot)

V zadnjih letih zaradi racionalizacije stroškov pridelave pogosto kolebamo ali v posevku uporabiti herbicid ali ne. V praksi zatiranje plevelov z uporabo herbicidov takoj po setvi in pred vznikom posevka pogosto opustimo in posledično pričnemo rešitve z zapleveljenostjo iskati prepozno, to je po vzniku posevka in plevelov, ko pogosto nimamo na razpolago ustreznih rešitev. Ob odločitvi ali se lotiti zatiranja plevelov ali ne, pomislimo tudi na to, da ima zapleveljenost vpliv na pojav in širjenje glivičnih bolezní stebela (na primer na pojav in širjenje suhe trohnobe stebela ogrščice, plesni, sive pegavosti stebela) ter da kasneje cvetoči plevel v posevku oteži ali pogosto celo onemogoči uporabo insekticidov v teh posevkih. Pozorni bodimo tudi na zatiranje plevelov pri setvi novejših hibridov, ki so nižje rasti. Z obdelavo strnišč, izvajanjem kolobarja in ustrezne oskrbe posevka seveda pripomoremo k zmanjševanju zapleveljenosti, vendar v intenzivni pridelavi oljne ogrščice brez uporabe herbicidov skoraj ne gre.

Obvladovanja plevelov v oljni ogrščici z uporabo herbicidov se lahko lotimo jeseni pred ali po vzniku posevka in plevelov ali zgodaj spomladi. Ker so pogoji za prezimovanje oljne ogrščice pri nas dobri in se pleveli spomladi v gostih posevkih ne morejo uspešno razvijati in vznikatí, v našem okolju prevladuje jesensko zatiranje plevelov. Hkrati je jesensko zatiranje plevelov pogojeno tudi s ponudbo registriranih herbicidov, saj na trgu prevladujejo herbicidi za zatiranje širokolistnih plevelov, ki jih uporabimo bodisi pred setvijo ali po setvi in pred vznikom posevka ali pa kmalu po vzniku posevka. V primeru slabe prezimitve oljne ogrščice (zaradi bolezni ali vremena) imamo zato posledično pogoste težave z okopavinskimi plevli. Težave v posevkih oljne ogrščice lahko povzročata tudi samosevna pšenica in ječmen, saj se samosevci v septembru zelo hitro razvijajo in lahko močno zavrejo razvoj oljne ogrščice. Ker ogrščico pogosto sejemo neposredno v žitno strnišče po minimalni obdelavi in večina talnih herbicidov, ki jih uporabimo ob setvi, samosevne pšenice in ječmena ne zatí, lahko te samosevce po potrebi zatiramo po vzniku. Če v začetku oktobra na njivi oljne ogrščice najdemo več kot 30 do 40 rastlin samosevnih žit na kvadratni meter je smiselna uporaba graminicidov, saj bomo skupaj s samosevnimi žiti zatirali tudi druge trave (na primer srakoperec, njivski lisičji rep, latovke).

Seznam herbicidov registriranih za uporabo v oljni ogršči v Republiki Sloveniji na dan 24. avgust 2020 je v preglednici 1. Pri izbiri ustreznega herbicida bodite pozorni na plevel, ki ga želite zatreti, optimalno razvojno fazo plevelov in ogrščice za uporabo herbicida, morebitne omejitve uporabe (omejena je na primer uporaba herbicidov, ki vsebujejo a.s. metazaklor, dimetaklor ali cikloksidim; podrobnosti pred uporabo preverite na etiketi oziroma v navodilu za uporabo posameznega FFS). Ne pozabite tudi na omejitve uporabe posameznih herbicidov na najožjih vodovarstvenih območjih ali v primeru vključitve v KOPOP na omejitve uporabe posameznih herbicidov (izvajanje operacije vodni viri in/ali poljedelstvo in zelenjadarstvo, zahteva VOD_FFSV in/ali POZ_FFSV).

Preglednica 1: Seznam herbicidov registriranih za uporabo v oljni ogršči v Republiki Sloveniji (vir: Seznam registriranih fitofarmacevtskih sredstev na dan 24. avgust 2020)

ZATIRANJE PLEVELOV <u>PRED SETVIJO</u> OLJNE OGRŠČICE		
Herbicid aktivna snov	Odmerek	Uporaba, opombe <u>karenca</u>
DEVIRINOL 45 FL napropamid 45%	2,5 l/ha priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Za zatiranje nekaterih vrst enoletnega ozkolistnega in širokolistnega plevela. Ne deluje na plevela iz družine križnic in razhudnikov. <u>Uporaba pred setvijo s plitvo zadelavo (inkorporacijo) na globino 2-5 cm.</u> Sredstvo je potrebno inkorporirati najpozneje 30 minut po tretiranju! Uporaba ročne/oprtne škroplilnice ni dovoljena. <i>Pred setvijo oziroma sajenjem naslednjih gojenih rastlin je potrebno tla preorati do globine 25 cm. Sredstva se ne sme uporabljati na površinah, na katerih se v isti sezoni načrtuje ponovno setev ali presajanje sadik. Po uporabi sredstva se ne sme na tretiranih površinah posejati nobenega posevka. Dovoljena je le setev poljščin iz družine križnic, vključno z oljno ogrščico, vendar le če je od zadnjega tretiranja preteklo vsaj 7 mesecev. Glede vrste križnic, ki se po tem obdobju smejo sejati oziroma saditi, se je treba posvetovati z imetnikom registracije. Koruzo se lahko seje le, če je od zadnjega tretiranja minilo vsaj 9 mesecev, ozimno pšenico in trave pa, če je od zadnjega tretiranja minilo vsaj 18 mesecev. Za setev oz. sajenje preostalih gojenih rastlin je čakalna doba po tretiranju s sredstvom DEVIRINOL 45 FL 24 mesecev.</i> Karenca: zagotovljena s časom uporabe

ZATIRANJE PLEVELOV <u>PRED ali PO SETVI</u> OLJNE OGRŠČICE, VENDAR <u>PRED VZNIKOM</u> PLEVELOV IN OLJNE OGRŠČICE		
Herbicid aktivna snov	Odmerek	Uporaba, opombe <u>karenca</u>
ANGELUS klomazon 36%	0,33 l/ha priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Talni herbicid, namenjen zatiranju enoletnega širokolistnega plevela. Za doseganje optimalnega delovanja sredstva se priporoča uporabo v času <u>takoj po setvi in pred vznikom plevela</u> . V času tretiranja s sredstvom mora biti posejano seme oljne ogrščice prekrito z najmanj 2 cm prsti. <i>Po jesenskem ali po spomladanskem tretiranju s tem sredstvom se lahko v kolobar vključi naslednje gojene rastline: žita, oljna ogrščica, fižol, krmni grah, krompir, koruzo, repo, lan in sladkorno peso. Pred setvijo ali sajenjem naslednje gojene rastline je tla potrebno obdelati do globine najmanj 15 cm.</i> Karenca: zagotovljena s časom uporabe
CENTIUM 36 CS ali COMMAND 36 CS (zaloge v uporabi do 30.04.2021) ali DR. METROB KLOMAZON (zaloge v uporabi do 30.04.2021) klomazon 36 %	0,25 l/ha priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Talni herbicid, namenjen zatiranju nekaterih vrst ozkolistnega in širokolistnega plevela. <u>Tretiramo po setvi oziroma najpozneje 3 dni po setvi in pred vznikom posevka.</u> <i>Po pravilu pridelka lahko posevku sledijo rastline, ki so običajne v kolobarju (ozimna pšenica, ozimni ječmen, tritikala, ozimna oljna ogrščica), če je od tretiranja preteklo vsaj 5 mesecev. Pred setvijo/sajenjem naslednjih posevkov se priporoča preorati tla vsaj do globine 15 cm.</i> Karenca: zagotovljena s časom uporabe
TERIDOX 500 EC* dimetaklor 50%	2,0 l/ha priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Talni herbicid za zatiranje ozkolistnega in širokolistnega plevela (deluje na vznikajoče ali pravkar vznikle plevela) v ozimni oljni ogršči. <u>Tretiramo pred ali ob vzniku oljne ogrščice (BBCH 00-09).</u> S sredstvom se lahko na isti površini tretira največ enkrat vsako tretje leto! Karenca: zagotovljena s časom uporabe

ZATIRANJE ŠIROKOLISTNEGA IN OZKOLISTNEGA PLEVELA PRED ali PO VZNIKU OLJNE OGRŠČICE		
Herbicid aktivna snov	Odmerek	Uporaba, opombe karenca
BUTISAN 400 SC* metazaklor 40%	2,5 l/ha priporočena poraba vode: 100-400 /ha	Selektivni talni herbicid, namenjen zatiranju nekaterih vrst širokolistnega in ozkolistnega plevela. <u>Tretiramo po setvi pred vznikom gojene rastline ALI po vzniku gojene rastline, najpozneje do faze razvitih osmih listov (BBCH 00-18).</u> Pri uporabi po vzniku je optimalen čas za zatiranje plevelov, ko imajo ti razvite največ tri klične liste. Zaradi možnosti ostankov FFS v sledečih gojenih rastlinah se po tretiranju s sredstvom BUTISAN 400 SC 6 mesecev ne sme na isto površino sejati oz. saditi drugih gojenih rastlin. Karenca: zagotovljena s časom uporabe
BUTISAN S* ali RAPSAN 500 SC* metazaklor 50%	2,0 l/ha priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Selektivni talni herbicid, namenjen zatiranju širokolistnega in nekaterih vrst ozkolistnega plevela. <u>Tretiramo v času od fenološke faze suhega semena do faze, ko hipokotil s kličnimi listi raste proti površini zemlje (BBCH 01-08), ali v fenološki fazi od razvitega prvega do tretjega pravega lista (BBCH 11-13).</u> Tretiramo v: - enkratnem odmerku 2,0 L/ha ali v - deljenem (split) odmerku (npr. v odmerku 1,4 L/ha se tretira pred vznikom, v odmerku 0,6 L/ha pa nato po vzniku posevka). Zaradi možnosti pojava ostankov aktivne snovi metazaklor v sledečih gojenih rastlinah se po tretiranju s sredstvom BUTISAN S 6 mesecev ne sme na isto površino sejati oziroma saditi listnatih vrtnin in brstičnega ohrovtja. Ostale gojene rastline se lahko sadi oziroma seje čez 6 mesecev po tretiranju s tem sredstvom pri čemer se priporoča predhodna globoka obdelava tal (do globine 15 cm). Karenca: zagotovljena s časom uporabe
FUEGO* metazaklor 50%	1,5 l/ha priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Selektivni talni herbicid za zatiranje nekaterih vrst širokolistnega in ozkolistnega plevela. <u>Tretiramo v času pred ali takoj po vzniku ozimne oljne ogrščice do faze, ko ima oljna ogrščica razvita dva prava lista (BBCH 00-12) ter pred vznikom plevela oziroma do najpozneje faze 2 lista plevela.</u> <i>Če je potrebno iz katerega koli razloga predčasno v jesenskem času preorati posevke ozimne oljne ogrščice, tretirane s tem sredstvom, se lahko na isto površino po minimalni obdelavi tal seje ozimno oljno ogrščico po več kot 7 dneh po tretiranju s tem sredstvom. Tudi ozimna žita se lahko sejejo po obdelavi tal do globine 20 cm, vendar se le-ta ne smejo uporabljati za krmo v obliki žita za klajo ali slame. V primeru predčasnega preoravanja ozimne oljne ogrščice spomladi, se priporoča, da se na isto površino seje jaro pšenico, jari ječmen, oves, krompir, sladkorno peso, jaro ogrščico, koruzo, grah ali fižol. Pred setvijo spomladi se priporoča, da se tla obdelajo do globine 15 cm. Listnatih vrtnin se zaradi možnih ostankov v sledečih gojenih rastlinah ne sme na zemljišču, ki je bilo tretirano s tem sredstvom, gojiti najmanj 6 mesecev.</i> Karenca: zagotovljena s časom uporabe
FUEGO TOP* kvinmerak 12,5% + metazaklor 37,5%	2 l/ha priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Selektivni talni herbicid za zatiranje nekaterih vrst širokolistnega in ozkolistnega plevela. <u>Tretiramo pred vznikom ozimne oljne ogrščice (BBCH 00-09) ALI v razvojni fazi po vzniku oljne ogrščice (BBCH 10-14).</u> Karenca: zagotovljena s časom uporabe
SUCCESSOR 600* petoksamid 60%	2 l/ha priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Talni herbicid za zatiranje ozkolistnega in širokolistnega plevela. <u>Tretiramo pred vznikom oljne ogrščice (talna vlaga!) oziroma po vzniku oljne ogrščice do razvojne faze 4 listov (BBCH 14).</u> Karenca: zagotovljena s časom uporabe

ZATIRANJE PLEVELA PO VZNIKU OLJNE OGRŠČICE

Herbicid aktivna snov	Odmerek	Uporaba, opombe Karenca
AGIL 100 EC ali ZETROLA propakvizafop 10%	0,75 – 1,5 l/ha (odmerek je odvisen od vrste in velikosti plevela)	Za zatiranje enoletnega in nekaterih vrst večletnega OZKOLISTNEGA plevla. TRETIRANJE JESENI: tretiramo, ko je oljna ogrščica v razvojni fazi od dveh pravih listov do konca razraščanja (BBCH 12-29). TRETIRANJE SPOMLADI: tretiramo, ko je oljna ogrščica v razvojni fazi od začetka razraščanja do 9 ali več vidno podaljšanih internodijev (BBCH 21-39). Tretiramo v času, ko je enoletni ozkolistni plevel v razvojni fazi od 2 listov do sredine razraščanja (5 stranskih poganjkov), večletni ozkolistni plevel pa je v razvojni fazi od 2 do 4 lista oziroma v razvojni fazi od 2 listov do sredine razraščanja (5 stranskih poganjkov). Karenca: 90 dni
BELKAR halauksifen-metil 1% + pikloram 4,8%	0,25 + 0,25 l/ha (deljeni odmerek) 0,5 l/ha (enkratni odmerek) priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Za zatiranje enoletnega ŠIROKOLISTNEGA plevla. Tretiramo ko je plevel še majhen in je v fazi aktivne rasti. Tretiramo jeseni, od fenološke faze, ko sta dva lista razvita do fenološke faze, ko so razviti štirje listi (BBCH 12-14); v primeru, da se ponovno pojavijo pleveli, se tretiranje ponovi (minimalni presledek med tretiranjema 14 dni). Tretiramo jeseni, od fenološke faze, ko je šesti list razvit do fenološke faze, ko je osmi list razvit (BBCH 16-18). Naslednje gojene rastline v kolobarju se lahko sadi oziroma seje 120 dni po uporabi tega sredstva. Pri uporabi sredstva v odmerku 0,5 L na ha v kolobarju ni omejitev glede izbora gojenih rastlin, ki sledijo tretirani oljni ogrščici. V primeru propada posevka po jesenskem tretiranju s sredstvom, se lahko čez 120 dni na isto površino poseje oziroma posadi vse gojene rastline, razen njivskega graha, fižola, sončnic, soje, paradižnika in maka. V primeru setve takoj po spravilu ozimne oljne ogrščice, se lahko na isti površini poseje ajdo, facelijo, jaro oljno ogrščico, deteljo, belo gorjušico, žita in trave. Karenca: za ozimno oljno ogrščico je zagotovljena s časom uporabe
CLERANDA* imazamoks 1,75% + metazaklor 37,5%	2 l/ha + priporoča se dodatek močila DASH HC v odmerku 1 l/ha priporočena poraba vode: 200-300 /ha	ZATIRANJE ŠIROKOLISTNEGA IN OZKOLISTNEGA PLEVELA V HIBRIDIH OLJNE OGRŠČICE OZNAČENIH KOT CLEARFIELD! Tretiramo po vzniku oljne ogrščice, od razvojne faze ko so klični listi popolnoma razviti do razvojne faze 8 listov (BBCH 10-18). Priporoča se uporaba do najpoznejše razvojne faze 4 listov plevla. Tretiramo po vzniku oljne ogrščice, od razvojne faze ko so klični listi popolnoma razviti do razvojne faze 8 listov (BBCH 10-18). Priporoča se uporaba do najpoznejše razvojne faze 4 listov plevla. Karenca: zagotovljena s časom uporabe Sredstvo CLERANDA deluje na sorte oljne ogrščice, ki niso označene z oznako CLEARFIELD®, kot neselektivni herbicid in jih popolnoma uniči!
CLERAVO imazamoks 3,5% + kvinmerak 25%	1 l/ha + dodatek močila DASH HC v odmerku 1 l/ha priporočena poraba vode: 100-400 /ha	ZA ZATIRANJE OZKOLISTNEGA IN ŠIROKOLISTNEGA PLEVELA IZKLJUČNO V CLEARFIELD HIBRIDIH OLJNE OGRŠČICE (hibridi tolerantni na a.s. imazamoks)! Ozimno oljno ogrščico lahko tretiramo jeseni po vzniku, od razvojne faze ko so klični listi popolnoma razviti do razvojne faze 8 listov (BBCH 10-18) ALI spomladi po ponovnem začetku rasti (od začetka rasti stebila do razvojne faze cvetnih brstov, še vedno obdanih z listi oziroma BBCH 30-50). Optimalna razvojna faza za zatiranje ozkolistnega plevla in samoniklih žit je faza dveh ali treh listov (BBCH 12 ali 13), za zatiranje širokolistnih plevelov pa faza dveh do štirih listov (BBCH 12 do 14). Sredstvo se lahko uporablja samo ob uporabi traktorske škropilnice. V primeru propadu posevka oljne ogrščice, ki je bil predhodno tretiran s sredstvom CLERAVO, se sme na isto površino sejati koruzo, grah in CLEARFIELD hibride oljne ogrščice. 50 dni po tretiranju in globoki obdelavi tal (do najmanj 20 cm) se sme na isto površino sejati ozimno pšenico in jari ječmen, 100 dni po tretiranju in globoki obdelavi tal (do najmanj 20 cm) pa sončnice. Eno leto po tretiranju in brez predhodne obdelave tal se sme na isto površino sejati sladkorno peso ali konvencionalne sorte oljne ogrščice. Karenca: zagotovljena s časom uporabe
FOCUS ULTRA cikloksidim 10%	1-4 l/ha (odmerek je odvisen od vrste in velikosti plevela ter od dodajanja ali ne dodajanja močila)	Za zatiranje enoletnega in večletnega OZKOLISTNEGA plevla ter samosevnih žit. Tretiramo v času, ko je gojena rastlina pa v razvojni fazi od dveh do devet pravih listov (BBCH 12-19) in so enoletni ozkolistni pleveli in samosevna žita v razvojni fazi od 2 pravih listov do konca razraščanja, večletni ozkolistni plevel pa je v razvojni fazi od prvih 3 do 5 pravih listov oz. so veliki do 15 cm.

	priporočena poraba vode: 100-400 /ha	Pri uporabi v ozimni oljni ogrščici je na istem zemljišču sredstvo dovoljeno uporabiti samo enkrat vsako drugo leto! Karenca: zagotovljena s časom uporabe
FUSILADE FORTE fluazifop-p-butil 15%	0,8-1,3 l/ha (odmerek je odvisen od vrste in velikosti plevela) priporočena poraba vode: 100-400 /ha	Za zatiranje enoletnega OZKOLISTNEGA plevla in LJULK . Tretiramo, ko je oljna ogrščica v razvojni fazi pred cvetenjem (do BBCH 50) in ko imajo ozkolistni plevli razviti najmanj dva lista, vendar ne po koncu razraščanja (BBCH 12-29). V času tretiranja mora biti večina plevelov že vzniklih, gojene rastline pa ne smejo prekriti plevelov (pokrovnost gojenih rastlin mora biti manj kot 50 %). <i>V kolikor je treba tretirano površino predčasno preorati, se ne sme na isto površino sejati žit vsaj 2 tedna po uporabi odmerkov 0,75 do 1,25 L/ha.</i> Karenca: 90 dni
FUSILADE MAX fluazifop-p-butil 12,5%	1,6 l/ha priporočena poraba vode: 100-400 /ha	Za zatiranje enoletnega OZKOLISTNEGA plevla in LJULK . Tretiramo, ko je oljna ogrščica v razvojni fazi pred cvetenjem (do BBCH 50) in ko imajo ozkolistni plevli razviti najmanj dva lista, vendar ne po koncu razraščanja (BBCH 12-29). V času tretiranja mora biti večina plevelov že vzniklih, gojene rastline pa ne smejo prekriti plevelov (pokrovnost gojenih rastlin mora biti manj kot 50 %). <i>V kolikor je treba tretirano površino predčasno preorati, se ne sme na isto površino sejati žit vsaj 2 tedna po uporabi odmerkov 1 do 1,5 L/ha.</i> Karenca: 90 dni
KORVETTO* halauksifen-metil 5% + klopiralid 12%	1 l/ha priporočena poraba vode: 100-300 /ha	Za zatiranje enoletnega in večletnega ŠIROKOLISTNEGA plevla v ozimni oljni ogrščici. <u>Tretiramo po vzniku posevka, spomladi, od fenološke faze, ko še ni stranskih poganjkov do fenološke faze, ko so cvetni brsti še vedno obdani z listi (BBCH 20-50).</u> Optimalni čas uporabe je v času aktivne rasti plevelov. <i>V običajnem kolobarju ni omejitev glede izbora gojenih rastlin, ki sledijo posevku oljne ogrščice, ki je bila tretirana s tem sredstvom. Naslednje kmetijske rastline je dovoljeno saditi/sejati po preteku vsaj 125 dni od tretiranja s tem sredstvom.</i> <i>V primeru propada posevka po spomladanskem tretiranju s sredstvom, se lahko na isto površino po predhodni obdelavi tal do globine 20 cm poseje: oves, jaro oljno ogrščico, jari ječmen in jaro pšenico, lan in koruzo, ki jih je dovoljeno sejati po preteku vsaj 125 dni od tretiranja s tem sredstvom.</i> Karenca: za ozimno oljno ogrščico je zagotovljena s časom uporabe
LONTREL 100* klopiralid 10%	1-1,2 l/ha priporočena poraba vode: 200-300 /ha	Za zatiranje ŠIROKOLISTNEGA plevla po vzniku plevelov. <u>Tretiramo, ko je oljna ogrščica v razvojni fazi, ko je prvi list razgrnjen, do vidnih individualnih cvetnih brstov (glavno socvetje), vendar ko so ti še vedno zaprti (BBCH 11-55) in plevel v razvojni fazi od 2 do 6 listov.</u> Zaradi izrazite občutljivosti na ostanke v tleh, se sme na površino predhodno tretirano s tem herbicidom sejati soja in fižol po 6 mesecih, sladkorno peso, lucerno, čebulo in komarček po enem letu, krompir, sončnice in paradižnik po 15 mesecih ter grah po dveh letih. Karenca: 70 dni
LONTREL 72SG* klopiralid 72%	0,17 kg/ha priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Za zatiranje nekaterih vrst ŠIROKOLISTNEGA plevla po vzniku plevla. <u>Tretiramo, ko je oljna ogrščica pa v razvojni fazi, ko je prvi list razvit, do vidnih individualnih cvetnih brstov (glavno socvetje), vendar, ko so ti še vedno zaprti (BBCH 11-55) in plevel v razvojni fazi 2-6 listov.</u> Za preprečitev tveganja za poljščine po uporabi tega sredstva, razen za žita, se v istem letu ne sme sejati/saditi občutljivih jesenskih posevkov. V primeru saditve občutljivih rastlin naslednjo pomlad, se s tem sredstvom ne sme tretirati od konca julija prejšnjega leta naprej. Previdnost tudi pri kompostiranju rastlinskega materiala rastlin tretiranih s tem sredstvom in ali setvi/sajenju na površine na katerih ostanki s tem sredstvom predhodno tretiranih rastlin niso popolnoma razkrojeni (podrobnosti natančno preberite v navodilu za uporabo)! Karenca: zagotovljena s časom uporabe
QUICK 5 EC kvizalofop-p-etil 5%	1-2 l/ha (odmerek je odvisen od vrste in velikosti plevela) priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Za zatiranje samosevnega žita, enoletnega in večletnega OZKOLISTNEGA plevla. <u>Uporablja se v času optimalne rasti ozkolistnega plevla in sicer v razvojni fazi od 2 listov do konca razraščanja (BBCH 12-29).</u> Ob uporabi drugih herbicidov naj bo razmak med tretiranj 14 dni. V naslednji sezoni se lahko seje katerikoli gojeno rastlino. Pred setvijo naslednje gojene rastline je treba površino preorati. V primeru propada posevka se lahko po preoravanju seje

		katerokoli širokolistno gojeno rastlino 5 tednov po tretiranju s sredstvom. Žita se lahko seje na isto površino 18 tednov po tretiranju s sredstvom.
TARGA SUPER kvizalofop-p-etil 5%	1,2 (enoletni ozkolistni plevel) -2,5 (plazeča pirnica) l/ha priporočena poraba vode: 200-400 /ha	Karenca: zagotovljena s časom uporabe Za zatiranje enoletnega OZKOLISTNEGA plevela in PLAZEČE PIRNICE. Tretiramo od razvojne faze, ko ima oljna ogrščica razvita dva lista, do pojava socvetja (BBCH 12 do 53). Optimalen čas za zatiranje enoletnega ozkolistnega plevela je od faze drugega lista do konca razraščanja plevela, za zatiranje plazeče pirnice pa od stadija četrtega do šestega lista plevela. V običajnem kolobarju ni omejitev glede izbora naslednjih gojenih rastlin, po uporabi tega sredstva. V primeru propada posevka, tretiranega s tem sredstvom, se sme sejati katerokoli širokolistno gojeno rastlino, žita pa šele 6 tednov po tretiranju s tem sredstvom. Uporaba sredstva ob uporabi ročne nahrbtnne škropilnice ni dovoljena. Karenca: 90 dni

Opombe:

- *** Herbicidov**, ki vsebujejo aktivne snovi (a.s.) **dimetaklor, klopiraliid, metazaklor** ali **petoksamid, NE SMEMO** uporabljati na najožjih vodovarstvenih območjih, določenih z uredбами o vodovarstvenem režimu za vodna telesa številnih vodonosnikov (možnost uporabe preverite na seznamu prepovedanih a.s. za posamezen vodonosnik na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor ali povprašajte svojega kmetijskega svetovalca). Prav tako prej omenjenih a.s. **NE SMEMO** uporabiti na njivskih površinah vključenih v ukrepe KOPOP – v izvajanje operacije vodni viri in/ali poljedelstvo in zelenjadarstvo, zahteva VOD_FFSV in/ali POZ_FFSV (možnost uporabe lahko preverite v tehnoloških navodilih za izvajanje operacije vodni viri oziroma v tehnoloških navodilih za izvajanje operacije poljedelstvo in zelenjadarstvo ali povprašajte svojega kmetijskega svetovalca).
- **Herbicidi na osnovi a.s. METAZAKLOR se v odmerku 1 kg aktivne snovi na hektar smejo uporabljati na istem zemljišču samo vsako 3 leto!**
- Za uporabo v oljni ogrščici je na dan 24. avgust 2020 v RS registriran tudi herbicid TANARIS (vsebuje a.s. dimetenamid-P in a.s. kvinmerak), ki pa se trenutno ne trži.

ŠKODLJIVCI OLJNE OGRŠČICE

Mlade, komaj vznikle rastline oljne ogrščice pogosto prizadenejo polži in/ali repna grizlica. V vročih in suhih dneh je v posevkih več težav tudi z bolhači, v jesenskem času pa tudi s kljunotaji. V zimskem času s škodljivci običajno ni težav. Pomladi moramo biti pozorni zlasti na kljunotaje (predvsem stebelni, repični in redkvin), luskovo hrzico, mokasto kapusovo uš in seveda repičarja. Našteti škodljivci lahko močno zmanjšajo pridelek oljne ogrščice in zato je potrebno že od setve dalje v posevkih oljne ogrščice redno spremljati pojav in številčnost različnih škodljivcev ter razvoj oljne ogrščice, da lahko po potrebi pravočasno ukrepamo z uporabo registriranih insekticidov. Pojav in številčnost škodljivcev spremljamo z vizualnimi pregledi, v pomoč so nam lahko tudi rumene lepljive plošče (obesimo ali pritrdimo jih na količke, ki jih postavimo v posevek) in/ali rumene lovne posode (do polovice ali dveh tretjin jih napolnimo z vodo v katero dodamo kapljico detergenta za pomivanje posode ali praška, da zmanjšamo površinsko napetost), ki jih postavimo v posevek. Ulov na ploščah oziroma vsebino posod moramo redno pregledovati (v času pojava škodljivcev kot so repna grizlica, kljunotaji, repičar tudi na 2 do 3 dni).

Spremljanje škodljivcev v posevku oljne ogrščice s pomočjo rumenih lovni posod (foto: I. Škerbot)

Pri pridelavi oljne ogrščice nam vedno več težav povzročajo polži. V času ob setvi in po vzniku oljne ogrščice ne pozabimo nanje in redno pregledujemo posevke, saj lahko polži z objedanjem mladih rastlin močno zdesetkajo posevek.

Proti polžem se borimo z izvajanjem različnih ukrepov. Zelo pomembno je, da čistimo robove ob njivah (zlasti ob jarkih, "nikogaršnji zemlji", zapuščenih in zanemarjenih parcelah,...), saj iz teh skrivališč polži prihajajo na svoje osvajalske pohode. Seveda tudi z vsako obdelavo tal (oranje, česanje,...) prizadenemo polže. V sosednjih državah je pogosta praksa uporaba sredstev za zatiranje polžev (limacidov) že v času setve (trošenje v vrste) ali pred oziroma ob setvi (trošenje po celotni površini). V primeru, da se prihajajo polži na njivsko površino le z ene ali dveh strani, je smiselno limacide uporabiti le na teh robovih parcel. V Sloveniji so trenutno (na dan 24. avgust 2020) za uporabo v oljni ogrščici registrirani naslednji limacidi: Biotip vaba za polže, Gusto 3 – polžomor, Lima gold 3 %, Medal, Plantella arion, Polžokill, Metarex inov in Terminator plus vaba za polže (vsi vsebujejo a.s. metaldehid) ter Ferramol, Solabiol proti polžem in Ironmax pro, ki vsebujejo a.s. železov (III) fosfat. Uporaba limacidov, ki vsebujejo a.s. železov (III) fosfat je dovoljena tudi v ekološki pridelavi.

Pri pridelavi oljne ogrščice nam vedno več težav povzročajo polži (foto: I. Škerbot)

Strošek sredstva seveda ni zanemarljiv in slabša ekonomiko pridelave oljne ogrščice, zato je smiselno izvajati vse ukrepe, ki vplivajo na razvoj in širjenje polžev, da zmanjšamo uporabo limacidov na najmanjšo možno mero. Na posameznih površinah tudi ta strošek postane zanemarljiv, če polži popolnoma zdesetkajo rastline in je potrebna ponovna setev oljne ogrščice.

Preglednica 2: Poglavitni škodljivci oljne ogrščice in pragovi škodljivosti

PO SETVI BODITE zlasti POZORNI NA	
REPIČNI BOLHAČ (<i>Psylliodes chrysocephala</i>) in KAPUSOVI BOLHAČI (<i>Phyllotreta</i> spp.) Hroščki repičnega bolhača so nevarni zlasti dokler so vznikajoče rastline v stadiju kličnih listov. Nevarnejše so ličinke tega bolhača, saj se jeseni zavrtajo v stebila in rastline čez zimo močno oslabijo. Prizadete rastline posledično slabše prezimijo, spomladi počasneje rastejo ali pa čez zimo popolnoma propadejo. V sušnih poletjih, dokler rastline ne oblikujejo treh listov še posebej budno spremljajmo pojav in širjenje kapusovih bolhačev, saj lahko z izjedanjem luknjic na listih povzročijo zastoj v rasti, ob močnejšem napadu pa celo propad mladih rastlin. 	Ogrščico posejmo zgodaj in poskrbimo, da rastline hitro vzniknejo in se razvijajo, saj tako bolhači ne bodo povzročili toliko poškodb, da bi rastline propadle. V primerih, ko je potrebno zatiranje teh škodljivcev z uporabo insekticidov, skušajmo zatiranje združiti z zatiranjem repne grizlice ali pozneje z zatiranjem gosenic sovk. Zatiranje opravimo zgodaj zjutraj ali pozno zvečer, ko je na rastlinah rahla rosa in ni vročine. Prag škodljivosti: - rastline v stadiju kličnih listov: več kot 50 % rastlin z več kot dvema izjedama na kličnih listih, - poznejše zatiranje je smiselno samo v toplih jesenih.
REPNA GRIZLICA (<i>Athalia rosae</i>) Črne pagosenice z belo sivo črto na boku in osmimi pari zadkovih nog objedajo listje ogrščice in so nevarne zlasti dokler ogrščica ne oblikuje štirih dobro razvitih listov. Zaradi požrešnosti lahko posevek popolnoma objedo v nekaj dneh, zato je potrebno pogosto spremljanje tega škodljivca vse od vznika oljne ogrščice do konca oktobra. 	Zatiranje je odvisno od skladnosti razvoja ogrščice in pojava pagosenic. Prag škodljivosti: - ogrščica ima prva 2 lista: 20 pagosenic na m², - ogrščica ima 4 dobro razvite liste: 1 pagosenica na rastlino.
BRAZDASTI KLJUNOTAJ (<i>Ceutorhynchus pleurostigma</i>) V jesenskem času bodimo pozorni tudi na tega škodljivca, saj poletna rasa prezimi v obliki ličink, ki živijo v golšastih tvorbah na pritlehnem delu stebila. Zaradi golš rastline oslabijo in so bolj občutljive na nizke zimske temperature (pomrznejo).	Zatiranje tega škodljivca skušamo združiti z zatiranjem repičnega bolhača v jesenskem času.

SPOMLADI BODITE zlasti POZORNI NA	
REPIČNI KLJUNOTAJ (<i>Ceutorhynchus napi</i>) Samice tega škodljivca pred začetkom hitre rasti in razvoja socvetja odložijo jajčeca v vrhnje predele osrednjega stebela in zasnove stranskih vej. V notranjosti stebela se nato razvijejo ličinke, ki s svojim delovanjem slabijo steblo, ki se nato deformira in izgubi mehansko trdnost. Luski, vezani na prizadeti del stebela, se slabo razvijajo, semena imajo manjšo maso ali se celo popolnoma posušijo.	Z insekticidi tega škodljivca zatiramo po potrebi na podlagi predhodnih pregledov posevkov. V primeru, da se pojavijo velike populacije tega škodljivca (veliko vbodnih mest), moramo zatiranje opraviti ločeno od zatiranja repičarja. Kritično število v času pred začetkom bujne rasti socvetja: - pri pregledu rastlin: povprečno 2 vboda na posamezno rastlino ali od 2 do 4 hroščki na 10 rastlin, - pri ulovu z rumenimi posodami: 5 hroščev na posodo na dan oziroma 10 do 15 hroščev na posodo na 3 dni.
STEBELNI KAPUSOV KLJUNOTAJ (<i>Ceutorhynchus quadridens</i>) Poškodbe tega škodljivca so podobne poškodbam repičnega kljunotaja, le da so stebela manj deformirana. Stebla se sušijo in lomijo. 	Na škodljivca bodimo pozorni spomladi pred cvetenjem oljne ogrščice. Zatiranje škodljivca združimo z zatiranjem repičnega kljunotaja. Kritično število: - spomladi pred cvetenjem: več kot 2 do 3 hrošči na m², - pri ulovu z rumenimi posodami: 20 hroščev na posodo na 3 dni.
REPIČAR (<i>Meligethes aeneus</i>) Na tega do treh milimetrov velikega črnega ovalnega hroščka s kovinsko modrim leskom bodimo zlasti pozorni v času pred cvetenjem. Hrošček se hrani s cvetnim prahom in pred cvetenjem do njega pride le s trganjem cvetov. Ko se cvetovi odprejo repičar ni več škodljiv (postane tudi oprasevalec). Škoda je večja, če se hrošči pojavijo zgodaj in če razcvetenje ogrščice traja dolgo. 	Za zatiranje škodljivca z uporabo registriranih insekticidov se odločimo na podlagi pregledov posevkov. Pri tem upoštevajmo številčnost škodljivca ter dinamiko odpiranja cvetov. Zatiranje izvedemo najpozneje tik pred začetkom cvetenja. Zatiranje tega škodljivca ima učinek tudi na populacijo kljunotajev. Prag škodljivosti: - v začetku razpiranja brstov (brsti zavarovani z lističi): 1 do 2 hrošča na posamezni rastlini, - v času nabreklih cvetnih brstov: 2 do 3 hrošči na rastlino, - v času nekaj dni pred razcvetenjem prvih cvetov: 4 do 6 hroščev na rastlino.
REDKVIN ali LUSKOV KLJUNOTAJ <i>Ceutorhynchus assimilis</i>) Samice tega škodljivca odlagajo jajčeca v nedozorele luske. Izlegle ličinke se hranijo z nedozorelimi semeni, vbodna mesta kljunotaja, pa izkoristi samica kapusove luskove hrčice, ki prav tako odlaga jajčeca v luske.	Hrošče redkvinega kljunotaja in odrasle hrčice delno zatremo ob zatiranju repičarja. Del hroščkov se pojavi po cvetenju, vendar v naših razmerah uporaba insekticidov po končanem cvetenju ni ekonomsko upravičena. Zatiranje po cvetenju bi bilo smiselno le v semenskih posevkih, če bi na posamezni rastlini povprečno našli več kot dva hroščka redkvinega kljunotaja.

Preglednica 3: Seznam insekticidov registriranih za uporabo v oljni ogršči v Republiki Sloveniji (vir: Seznam registriranih fitofarmacevtskih sredstev na dan 24. avgust 2020)

Insekticid Aktivna snov	Odmerek	Uporaba, opombe <u>Karenca</u>
BISCAYA (zaloge v prodaji do 03.10.2020, zaloge v uporabi do 03.02.2021) tiakloprid 24%	0,3 l/ha	Za zatiranje grizočih žuželk (razen bolhačev) in sicer: repičarja in kapusove luskove hrčice . Karenca: 30 dni S sredstvom se lahko na istem zemljišču oljno ogrščico tretira največ dvakrat v eni rastni sezoni.
BULLDOCK EC 25 beta-ciflutrin 2,5%	0,3-0,5 l/ha	Za zatiranje repičarja . Karenca: 30 dni Sredstvo se na istem zemljišču lahko uporabi največ dvakrat v eni rastni sezoni.
DECIS 100 EC deltametrin 10%	0,063 l/ha (repični bolhač) 0,075 l/ha (repičar)	Za zatiranje repičarja in repičnega bolhača . Karenca: 45 dni Sredstva na osnovi aktivnih snovi <i>lambda-cihalotrin</i> , <i>deltametrin</i> , <i>beta-ciflutrin</i> in <i>alfa-cipermetrin</i> na isti površini uporabiti največ enkrat v eni rastni sezoni.
DECIS 2,5 EC ALI POLECI deltametrin 2,5%	0,3 l/ha	Za zatiranje repičarja in drugih škodljivcev . Karenca: 45 dni Sredstvo ali druga sredstva, ki vsebujejo aktivno snov <i>deltametrin</i> oziroma sredstev iz skupine piretroidov, se ne sme uporabljati več kot dvakrat v eni rastni dobi.
FASTAC 100 EC alfa-cipermetrin 10%	0,1 l/ha	Za zatiranje repnega bolhača , kljunotaja , luskovega kljunotaja , kapusove luskove hrčice in repičarja . Karenca: 49 dni S sredstvom se lahko na isti površini tretira največ dvakrat v eni rastni dobi.
FASTHRIN 10 EC alfa-cipermetrin 10%	0,1 l/ha	Za delno zmanjševanje populacije repičarja in repičnega bolhača . Karenca: 49 dni Za zatiranje repičarja sta na istem zemljišču dovoljeni največ dve tretiranja v eni rastni dobi v razmaku 7 dni, če je presežen prag škodljivosti. Za zatiranje repičnega bolhača je na istem zemljišču dovoljeno največ eno tretiranje v eni rastni dobi. Skupno sta na istem zemljišču v posevku oljne ogršče dovoljeni največ dve tretiranja v eni rastni dobi.
KAISO EG (zaloge v uporabi do 15.12.2020) lambda-cihalotrin 5%	150 g/ha	Za zatiranje uši , repičnega kljunotaja , stebelnega kapusovega kljunotaja , semenskega kapusovega kljunotaja , repičarja , kapusove luskove hrčice . Karenca: 28 dni S sredstvom se na istem zemljišču lahko tretira največ enkrat v eni rastni dobi.
KARATE ZEON 5 CS lambda-cihalotrin 5%	0,15 l/ha	Za zatiranje listnih uši , kljunotaja in repičarja ter drugih grizočih in sesajočih žuželk . Karenca: 28 dni S sredstvom se lahko na isti površini tretira največ dvakrat v eni rastni dobi.
KARIS 10 CS lambda-cihalotrin 10%	75 ml/ha	Za zatiranje repičnega bolhača , repičarja , semenskega kapusovega kljunotaja in kapusove luskove hrčice . Karenca: 42 dni S sredstvom se lahko na isti površini tretira največ dvakrat v eni rastni sezoni.
EVURE ALI MAVRIK 240 tau-fluvalinat 24%	0,2 l/ha	Za zatiranje repičnega kljunotaja , stebelnega in črnega kapusovega kljunotaja , repičarja , redkvinega kljunotaja , repičnega bolhača in kapusove luskove hrčice . Karenca: 56 dni Sredstvo se lahko na istem zemljišču uporabi največ enkrat v eni rastni sezoni. Uporaba tega sredstva je dovoljena samo s traktorskimi škropilnicami.
SINDOXA indoksakarb 30%	0,085 kg/ha	Za zatiranje repičarja in drugih škodljivcev . S sredstvom se tretira v razvojni fazi od prvih vidnih cvetnih brstov (BBCH 51) do prvih vidnih venčnih listov (BBCH 59). Karenca: 56 dni S sredstvom se na istem zemljišču lahko tretira največ enkrat v eni rastni dobi.
SPARVIERO (zaloge v uporabi do 12.01.2021) lambda-cihalotrin 10%	0,075 l/ha	Za zatiranje repičnega bolhača , kljunotajev , repičarja in kapusove luskove hrčice . Karenca: 28 dni S sredstvom se na istem zemljišču lahko tretira največ enkrat v eni rastni dobi.

Pred uporabo insekticida v navodilu za uporabo preverimo, za zatiranje katerega škodljivca je posamezen insekticid registriran, in ravnajmo skladno z registracijo sredstva oziroma navodilom za uporabo! Pozorni bodimo tudi na omejitve števila uporab posameznega insekticida na istem zemljišču v rastni sezoni.

Upoštevajmo dobro kmetijsko prakso varstva rastlin in poskrbimo za izvedbo vseh ukrepov za varstvo čebel!

BOLEZNI OLJNE OGRŠČICE

Za kakovosten in količinsko velik pridelek je pomembno tudi varstvo oljne ogrščice pred boleznimi. Pri pridelavi oljne ogrščice se srečujemo z belo ali zrnato gnilobo, s suho trohno steblo kapusnic oziroma ogrščice, črno listno pegavostjo kapusnic sivo plesnijo, plesnijo križnic in ogršično plesnijo.

Preglednica 4: Poglavitne bolezni oljne ogrščice in kako ukrepamo

Bolezen	Ukrepanje
Plesen križnic (<i>Peronospora parasitica</i>) ali ogršična plesen (<i>Peronospora brassicae</i>) lahko že jeseni ali spomladi prizadeneta mlade rastline oljne ogrščice. Bolezenska znamenja se pokažejo kot oglate rumene pege, omejene z listnimi žilami, na spodnji strani peg se nato razvije siva prevleka trosonoscev	Močni napadi so redki in posledično pogosto ni potrebe po zatiranju.
S suho trohno steblo ogrščice (<i>Phoma lingam</i>) se srečujemo predvsem pri pridelavi ogrščice na njivah, kjer poteka pogosta intenzivna pridelava zelja. Do okužb s to glivo pride že jeseni, znamenja v obliki sivih razpokanih peg, obdanih z vijoličnim robom pa na steblih opazimo šele pred cvetenjem. Razpoke se kasneje poglobijo v trohnečo votlino.	K zmanjšanju težav s to boleznijo pripomoremo: - s setvijo razkuženega semena, - s poznejšo setvijo, - s setvijo sort, ki so bolj odporne na zimsko poganje in mraz, - kvalitetnim zaoravanjem stebel ter - z zatiranjem repičnega bolhača.
Deževno vreme od sredine aprila do sredine maja ustvarja ugodne pogoje za okužbo in razvoj oljne ogrščice z belo ali zrnato gnilobo (<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>). Obolele rastline prepoznamo po potemnjem koreninskem vratu in stebelu, kasneje pa se pojavijo razpoke in rastline pričnejo veneti.	Z boleznijo bo več težav: -če v posevkih ne bo voznih stez in bomo pri oskrbi posevkov povzili veliko rastlin in -v primeru, da v tleh primanjkuje kalcija in bora, -v primeru, da pozno dognojemo z dušičnimi gnojili in -če so rastline poškodovane od mraza. V primeru, da imamo v kolobarju tudi sončnico, ogrščice ne uporabljamo za podorino. V primeru, da tik pred cvetenjem ali po cvetenju opazimo trohnenje spodnjih delov stebel pri več kot 5 % rastlin, uporabimo v ta namen registrirane fungicide.
Če po cvetenju na vseh nadzemnih delih oljne ogrščice opazimo drobne črne pege, ki se posušijo in na njih vidimo koncentrične kroge in žametno prevleko trosov, smo lahko prepričani, da je prišlo do okužbe z glivo, ki povzroča črno pegavost kapusnic (<i>Alternaria brassicae</i>). Najnevarnejša je seveda okužba na luskih, saj le ti pričnejo predčasno pokati in zrnje že pred žetvijo izpade iz luskov.	Več težav s to boleznijo je v letih z zelo deževnim in toplim začetkom poletja. Z boleznijo bo manj težav, če bomo poskrbeli za hitro zaoravanje ostankov in preprečevali razvoj samosevcev. Bolezen zatiramo hkrati z zatiranjem bele zrnate gnilobe. Priporočljiva je uporaba v ta namen registriranih fungicidov tik po cvetenju, ker tako bolje obvarujemo luske, ki so najbolj pomembna točka varovanja.

Proti omenjenim boleznim se borimo z doslednim izvajanjem kolobarja, izogibanjem setve oljne ogrščice na vlažne lege, s hitrim in kakovostnim zaoravanjem ostankov, preprečevanjem razvoja samosevcev ter apnenjem pridelovalnih površin. S širjenjem pridelave se povečujejo tudi težave z glivičnimi boleznimi in pridelovalci oljne ogrščice v sezoni pridelave enkrat oziroma dvakrat uporabijo tudi registrirane fungicide. Prvič fungicide uporabimo ob prehodu jeseni v zimo. V tem času pri izbiri dajemo prednost predvsem fungicidom, ki delujejo tudi kot rastni regulatorji. Drugič fungicide uporabimo ob prehodu zime v pomlad (preden oljna ogrščica prične z intenzivno rastjo) oziroma tik pred oziroma v času cvetenja.

Preglednica 5: Seznam fungicidov registriranih za uporabo v oljni ogrščici v Republiki Sloveniji (vir: Seznam registriranih fitofarmacevtskih sredstev na dan 24. avgust 2020)

Fungicid Aktivna snov (a.s.)	Odmerek Karenca	Uporaba	Čas uporabe
BALTAZAR ALI FOLICUR EW 250 tebukonazol 25 %	ozimna oljna ogrščica: 0,5 l/ha (jeseni) + 1 l/ha (spomladi) jara oljna ogrščica: 2 l/ha Karenca: 56 dni	za zatiranje bele gnilobe, listne pegavosti oljne ogrščice in zmanjševanje okužb s črno listno pegavostjo in suho trohnobo zelja	Ozimna oljna ogrščica: prvo tretiranje jeseni v fazi razvoja listov (BBCH 14-19), drugo tretiranje pa v spomladanskem času v razvojnih fazah od začetka razvoja stranskih poganjkov do konca cvetenja (BBCH 21- 69). Jara oljna ogrščica: dve tretiranjii od začetka razvoja stranskih poganjkov do konca cvetenja (BBCH 21-69). Tretiranje je dovoljeno le ob uporabi traktorske škroplilnice.
BOUNTY tebukonazol 43%	0,6 l/ha Karenca: 63 dni	za zatiranje bele gnilobe	-v razvojnih fazah od začetka cvetenja do polnega cvetenja (BBCH 60-65). Sredstvo se lahko uporablja samo ob uporabi traktorske škroplilnice.
BUZZ ULTRA DF tebukonazol 75%	0,33 kg/ha Karenca: 56 dni	za zmanjševanje okužb z belo gnilobo	-v času cvetenja in sicer od začetka cvetenja do faze polnega cvetenja (BBCH 60-65). Sredstvo se lahko uporablja samo ob uporabi traktorske škroplilnice.
CARAMBA ALI PLEXEO ALI SIRENA metkonazol 6%	1,2 l/ha Karenca: 56 dni	za zmanjševanje okužb s suho trohnobo zelja	-v času od začetka rasti do začetka cvetenja posevka (jeseni ob pojavu bolezni, spomladi se po potrebi tretiranje ponovi). Sredstvo lahko uporabljajo samo profesionalni uporabniki ob uporabi traktorske škroplilnice.
CHAMANE azoksistrobin 25%	1 l/ha Karenca: 21 dni	za zatiranje bele gnilobe in zmanjševanje okužb s pegavostmi iz rodu <i>Alternaria</i>	-v času ko je odprtih 10% cvetov v socvetju do konca cvetenja (BBCH 61-69).
CUSTODIA azoksistrobin 12% + tebukonazol 20%	1 l/ha Karenca: zagotovljena s časom uporabe	za zmanjševanje okužb z belo gnilobo	-v času od fenološke faze, ko je 10% cvetov na glavnem grozdu odprtih, glavni grozd se podaljšuje, do fenološke faze polnega cvetenja (BBCH 61-65).
MAVITA 250 EC ALI SCORE 250 EC difenokonazol 25%	0,5 l/ha Karenca: 3 dni	za zatiranje suhe trohnobe zelja, črne listne pegavosti kapusnic in bolezni, ki jih povzročajo glive iz rodu <i>Pyrenopeziza</i>	Ozimna oljna ogrščica: prvo tretiranje jeseni v fazi razvoja od 4 lista dalje, drugo tretiranje pa v spomladanskem času v razvojnih fazah od začetka razvoja stranskih poganjkov do konca cvetenja (BBCH 21- 69). Jara oljna ogrščica: tretiramo v spomladanskem času od začetka razvoja stranskih poganjkov do konca cvetenja (BBCH 21 do 69).
MIRADOR 250 EC ALI ORTIVA ALI ZAFTRA AZT 250 SC azoksistrobin 25%	1 l/ha Karenca: 21 dni	za zmanjševanje okužb s črno listno pegavostjo, suho trohnobo zelja in belo gnilobo	-v času ko so odprti prvi cvetovi do konca cvetenja (BBCH 60-69).
MIRADOR FORTE azoksistrobin 6% + tebukonazol 10%	1,5-2 l/ha Karenca: 56 dni	za zatiranje črne listne pegavosti, suhe trohnobe zelja, bele gnilobe in sive plesni	-v fenološki fazi od začetka rasti stebel do konca cvetenja (BBCH 30-69).
MIRADOR XTRA azoksistrobin 20% + ciprokonazol 8%	1 l/ha Karenca: 35 dni	za zmanjševanje okužb bele gnilobe in za zatiranje črne (alternarijske) pegavosti	- od fenološke faze, ko je odprtih 10 % cvetov na glavnem grozdu (glavni grozd se podaljšuje), do konca cvetenja (BBCH 61-70), ter od fenološke faze, ko je 50 % luskov doseglo končno velikost, do začetka zorenja (BBCH 75-80).
ORIUS 25 EW tebukonazol 25%	1 l/ha Karenca: 56 dni	za zatiranje koreninskega ožiga ali suhe trohnobe stbla in za zmanjševanje okužb s črno listno pegavostjo, belo gnilobo in sivo plesnijo	Ozimna oljna ogrščica: prvo tretiranje jeseni v fazi razvoja listov (BBCH 12-18), drugo tretiranje pa v spomladanskem času v razvojnih fazah od začetka rasti stbla do konca cvetenja (BBCH 30-69). Jara oljna ogrščica: tretiramo v obdobju od začetka rasti stbla do konca cvetenja (BBCH 30-69).
POLYVERSUM gljiva <i>Pythium oligandrum</i> M1 25%	0,1 kg/ha Karenca: 1 dan	za omejevanje nadaljnega širjenja suhe trohnobe zelja, bele gnilobe, črne listne pegavosti kapusnic, sive plesni in glivičnih bolezni mladih rastlin	Foliarno tretiranje oziroma tretiranje semena (za podrobnosti glej navodilo za uporabo sredstva).
PROPI 25 EC propikonazol 25%	0,5 l/ha Karenca: 28 dni	za zmanjševanje okužb z listno pegavostjo oljne ogrščice	-ob prvem pojavu znakov okužbe.
PROPULSE	1 l/ha	za zatiranje suhe trohnobe zelja in črne listne pegavosti kapusnic	-od fenofaze, ko je četrti list razvit, do faze, ko je 30% luskov je doseglo končno velikost (BBCH 14-73).

fluopiram 12,5% + protiokonazol 12,5%	Karenca: 56 dni	ter zmanjševanje okužb z belo gnilobo	
PROSARO protiokonazol 12,5% + tebukonazol 12,5%	1 l/ha Karenca: 56 dni	za zatiranje bele listne pegavosti (Pyrenopeziza)	<i>Ozimna oljna ogršča: prvo tretiranje opravimo jeseni v fazi razvoja listov (BBCH 14-19), drugo tretiranje pa v spomladanskem času v razvojnih fazah od začetka razvoja stranskih poganjkov do konca cvetenja (BBCH 21- 69).</i>
SERENADE ASO bakterija <i>Bacillus amyloliquefaciens</i> str. QST 713subtilis	2 l/ha Karenca: ni potrebna	za delno zmanjševanje okužb s koreninsko gnilobo (<i>Sclerotinia</i> sp.)	- v razvojnih stadijih od prvih odprtih cvetov do konca cvetenja (BBCH 60-69).
SISAM mandestrobin 25%	0,8 l/ha Karenca: zagotovljena s časom uporabe	za zatiranje bele gnilobe	-v času ko so odprti prvi cvetovi do konca cvetenja (BBCH 60-69). <i>Pri uporabi na jari ogrščici se lahko s tem sredstvom na isti površini tretira vsako drugo leto, na ozimni ogrščici se lahko na isti površini tretira vsako tretje leto.</i> Uporaba sredstva se ne priporoča na dreniranih tleh.
STAR TEBUKONAZOL tebukonazol 25%	0,5-1 l/ha Karenca: 56 dni	za zatiranje bele gnilobe, črne listne pegavosti kapusnic in suhe trohnobe zelja	
TAZER 250 SC azoksistrobin 25%	1 l/ha Karenca: 66 dni	za zatiranje sive plesni in zmanjševanje okužb s črno listno pegavostjo kapusnic in belo gnilobo	-v času cvetenja (BBCH 61-69).
TEBUSHA 25% EW tebukonazol 25%	1 l/ha Karenca: 60 dni	za zatiranje suhe trohnobe zelja	-v razvojni fazi razvoja listov (BBCH 10-19) – prvo tretiranje, od pojava cvetnih popkov do polnega cvetenja (BBCH 55-65) – drugo tretiranje.
ZAMIR prokloraz 26,7% + tebukonazol 13,3 %	1,5 l/ha Karenca: 56 dni	za zatiranje bele gnilobe, suhe trohnobe stebela ogrščice in črne listne pegavosti	-proti beli gnilobi: po napovedi opazovalno napovedovalne službe za varstvo rastlin oz. v razvojni fazi, ko je odprtih 50- 60 % cvetov na glavnem grozdu (starejši venčni listi odpadajo), -proti suhi trohnobi stebela ogrščice se prvič tretira v razvojni fazi razgrnjenih 6 listov in drugič spomladi, tik pred cvetenjem, -proti črni listni pegavosti se tretira v razvojni fazi, ko je odprtih 10 % cvetov v socvetju do konca cvetenja.
ZENBY izofetamid 40%	0,8 l/ha Karenca: zagotovljena s časom uporabe	za delno zmanjševanje okužb z belo gnilobo	-v razvojni fazi polnega cvetenja (BBCH 60-65).

Za pravočasno ukrepanje je potrebno redno spremljanje posevkov. V pomoč pri odločitvi o izbiri primerne fitofarmacevtskega sredstva v določenem času so pridelovalcem napovedi opazovalno napovedovalne službe, ki so vsem pridelovalcem brezplačno dostopne na spletnem naslovu <http://agromet.mkgp.gov.si/pp/>. Aktualne informacije so na voljo tudi na spletnih straneh območnih kmetijsko gozdarskih zavodov, z nasveti pa smo vam v pomoč tudi kmetijski svetovalci.

Pred uporabo fitofarmacevtskega sredstva natančno preberite in dosledno upoštevajte navedbe na etiketi FFS oziroma navodilo za uporabo (kulturo v katerem se sredstvo sme uporabiti, odmere, karenci, odmike od vodotokov, varstvo čebel,...)! Po izvedbi različnih ukrepov (mehansko zatiranje plevelov, uporaba fitofarmacevtskih sredstev) izvedbo le teh sproti zabeležite v evidence o uporabi fitofarmacevtskih sredstev v kmetijski pridelavi.

mag. Iris Škerbot, univ. dipl. inž. agr.
specialistka za varstvo rastlin
KGZS-Zavod CE